

Visie Wedstrijdzwemmen

Augustus 2025
Breedtesport en Topsport

Strategische Visie Wedstrijdzwemmen KNZB

1. Inleiding

Wedstrijdzwemmen is een van de kernactiviteiten van de KNZB. Het overgrote deel van de wedstrijdzwemmers is actief in de breedtesport, terwijl slechts een kleine groep zich ontwikkelt tot topsporters. Deze strategische visie biedt richting voor de verdere ontwikkeling van de sport, waarbij de verbinding tussen breedtesport en topsport wordt versterkt. We bouwen voort op de speerpunten uit het Strategisch Meerjarenplan "Drijvende Kracht" (2025-2028), de KNZB Jeugdsportvisie, de visie op talentontwikkeling en de Sportagenda 2032 van NOC*NSF.

Het is van groot belang dat er voldoende passend aanbod is voor de brede groep wedstrijdzwemmers binnen de breedtesport. Door een divers en toegankelijk aanbod te creëren, zorgen we ervoor dat iedere wedstrijdzwemmer, ongeacht niveau of ambitie, de kans krijgt om zich te ontwikkelen en met plezier deel te nemen aan de zwemsport. Dit is essentieel om de sport toekomstbestendig te houden en komt ten goede aan zowel de breedte- als topsport, want hoe meer wedstrijdzwemmers met plezier (blijven) deelnemen aan de zwemsport, hoe groter de (kweek)vijver en hoe breder de top. Voor de selecte groep die doorstroomt naar topsport zorgen we ervoor dat dit goed georganiseerd is, zodat zij optimaal kunnen presteren en zich ontwikkelen.

2. Missie en visie KNZB

Missie: Als KNZB brengen wij plezier, veiligheid en fitheid door wedstrijdzwemmen toegankelijk te maken. Met een actueel zwemaanbod dat past bij elke levensfase brengen wij zwemmend Nederland samen. Een leven lang zwemmen voor iedereen.

Visie: Passie voor water is wat ons bindt, topsporters winnen, meer mensen zwemmen, sporters maken hun ambities waar en alle betrokken organisaties ontwikkelen zich positief. Dat realiseren we door het verbinden van verenigingen, zwemmers en overige zwemorganisaties binnen zwemmend Nederland.

Strategische speerpunten KNZB:

1. **Verbinding in de zwemcommunity vergroten:** Het versterken van de cohesie binnen de zwemgemeenschap door samenwerking en kennisdeling tussen verenigingen, zwemmers, trainers, vrijwilligers en fans.
2. **Verenigingen versterken:** Het ondersteunen van zwemverenigingen in hun organisatorische en sportieve ontwikkeling, met aandacht voor vrijwillig kader, clubbesturen en ledenbinding.
3. **Binden van zwemmers:** Het stimuleren van duurzame sportdeelname door aantrekkelijk en toegankelijk zwemaanbod te creëren voor alle leeftijden en niveaus.
4. **Bevorderen van een veilig en prettig sportklimaat:** Het waarborgen van sociale veiligheid, positieve coaching en pedagogisch verantwoord sporten binnen de zwemsport.
5. **Duurzaam ontwikkelen en presteren:** Het bevorderen van een toekomstbestendige zwemsport door innovaties in training, competities en accommodatiebeheer.
6. **Toegankelijkheid van zwemmen bevorderen:** Het zorgen voor voldoende zwembaden en zwemfaciliteiten, zodat iedereen in Nederland de mogelijkheid heeft om te zwemmen, ongeacht achtergrond of regio.

3. Structuur van het wedstrijdzwemmen in Nederland

De structuur van het wedstrijdzwemmen in Nederland is opgebouwd rondom de principes van plezier, veiligheid en fitheid. De basis ligt bij een breed toegankelijk breedtesportaanbod, waarbij verenigingen en vrijwilligers een cruciale rol spelen in het faciliteren van trainingen, wedstrijden en sociale verbinding.

Het grootste deel van de wedstrijdzwemmers is actief binnen hun vereniging, waar zij meerdere keren per week trainen in een vertrouwde omgeving. Hier wordt niet alleen gewerkt aan techniek en conditie, maar ook aan teamgevoel en sociale betrokkenheid. De wekelijkse trainingen en clubactiviteiten vormen de kern van de wedstrijdzwemsport en dragen bij aan een leven lang zwemplezier.

- **Verenigingstrainingen & clubgevoel:** Wedstrijdzwemmers brengen het grootste deel van hun sporttijd door bij hun club. Het verenigingsleven biedt een veilige en stimulerende omgeving waarin plezier en progressie hand in hand gaan. Vrijwilligers, trainers en medeclubgenoten zorgen voor een hechte gemeenschap waarin iedereen zich kan ontwikkelen.
- **Instroom, doorstroom en uitstroom breedtesport:** De meeste wedstrijdzwemmers zijn actief in de breedtesport, waar toegankelijkheid en plezier vooropstaan. Competities, regionale en/of provinciale wedstrijden en recreatieve evenementen bieden een instapmogelijkheid voor iedereen die de sport wil beoefenen. Verenigingscompetities en teamgerichte formats versterken het clubgevoel, verhogen het plezier, stimuleren de doorstroom en beperken de uitstroom in de sport.
- **Verenigingen & vrijwilligers:** Verenigingen vormen het fundament van de zwemsport in Nederland. Vrijwilligers spelen een onmisbare rol in het organiseren van trainingen, wedstrijden en clubactiviteiten. Samenwerking tussen clubs en de werkorganisatie van de KNZB zorgt ervoor dat verenigingen een stabiele en duurzame basis blijven bieden voor wedstrijdzwemmers van alle niveaus. De werkorganisatie, bestaande uit commissies en taakgroepen met vrijwilligers, speelt hierbij een belangrijke rol in de coördinatie en uitvoering van de activiteiten binnen de wedstrijdzwemsport.
- **Inspiratie door topsport:** Hoewel topsport (TeamNL) slechts voor een klein percentage wedstrijdzwemmers is weggelegd, speelt het een belangrijke rol in het stimuleren van de breedtesport. Succesvolle wedstrijdzwemmers dienen als rolmodellen, zorgen voor inspiratie en hun prestaties verhogen de zichtbaarheid van de sport. Door middel van evenementen, media-aandacht en betrokkenheid van (oud-)topsporters wordt wedstrijdzwemmen aantrekkelijk gehouden voor iedereen.

4. Talentontwikkeling binnen de vereniging en topsport

Talentontwikkeling en topsport binnen het wedstrijdzwemmen worden ondersteund door een sterke basis bij de verenigingen. Het doel is om wedstrijdzwemmers die de potentie hebben om de top te halen op een geleidelijke manier meer faciliteiten aan te bieden, waarbij plezier en persoonlijke ontwikkeling centraal blijven staan. Hierbij gaan we zo lang mogelijk uit van de vereniging als basis en zal de KNZB faciliteren waar nodig. Jonge talenten renderen het best vanuit hun thuissituatie. Lokaal opleiden van talent is een belangrijk uitgangspunt. Daarnaast is er aandacht voor uitstromende topsporters, zodat zij na hun topsportcarrière kunnen terugkeren naar de vereniging. Het is daarom essentieel dat er voldoende passend aanbod is voor deze grote groep zwemmers, zodat iedereen op zijn of haar niveau kan blijven genieten van de sport.

- **Talentontwikkeling begint bij de vereniging:** Wedstrijdzwemmers met ambitie en talent worden in eerste instantie binnen hun eigen vereniging ondersteund. De vereniging biedt de veilige en vertrouwde omgeving waarin talenten zich kunnen ontwikkelen, met aandacht voor plezier en geleidelijke progressie.
- **Duurzame doorgroeimogelijkheden:** Een heldere route van breedtesport naar talentontwikkeling binnen verenigingen en topsport binnen de nationale selectie, waarbij welzijn en motivatie voorop blijven staan.
- **Topsport als inspiratiebron:** Topsporters en oud-topsporters worden actief ingezet als rolmodellen binnen de zwemsport, om alle zwemmers te inspireren en de sport als geheel te stimuleren.

- **Balans tussen presteren en plezier:** De nadruk binnen talentontwikkeling blijft op plezier en duurzame ontwikkeling, om te voorkomen dat talentvolle wedstrijdzwemmers te vroeg afhaken door prestatiedruk of de sport volledig verlaten. Bij het creëren van een positieve sportomgeving waarin zowel ambitie als ontspanning hand in hand gaan, is het essentieel om wedstrijdzwemmers langdurig betrokken te houden. Daarnaast willen we specifiek wedstrijdzwemmers die uitstromen uit een bondsprogramma actief behouden binnen de sport en bij voorkeur binnen hun vereniging.
- **Erkenning van de rol van verenigingen in talentontwikkeling:** waarbij de KNZB samen met lokale overheden ondersteuning biedt om verenigingen te versterken en zo een langdurige, lokaal verankerde opleiding mogelijk te maken.
- **Sterke verenigingen werken samen met omliggende verenigingen:** Talentontwikkeling in de gehele regio wordt daardoor mogelijk. Hierdoor kunnen wedstrijdzwemmers zich op een duurzame manier blijven ontwikkelen binnen hun eigen omgeving, zonder de verbinding met hun vereniging te verliezen.

5. Competities, wedstrijden en evenementen

Goed georganiseerde en breed toegankelijke competities, wedstrijden en evenementen zijn essentieel voor het plezier en de motivatie van wedstrijdzwemmers. De KNZB richt zich op het versterken en vernieuwen van het wedstrijdaanbod, zodat deze beter aansluit bij de behoeften van verschillende leeftijden en doelgroepen binnen de breedtesport. Dit onderzoeken, vormgeven en in samenwerking met verenigingen en stakeholders uitrollen zodat het goed aansluit bij de behoeften van alle betrokken partijen, is een continu proces.

Competitie voor verschillende leeftijden en doelgroepen

- **Onder 12:** In lijn met de KNZB Jeugdsportvisie ligt de focus op speelse en laagdrempelige wedstrijdformats. Hierbij staan plezier, persoonlijke ontwikkeling en een positieve sportervaring centraal, zodat jonge wedstrijdzwemmers gemotiveerd blijven.
- **Onder 16:** Voortbouwend op de KNZB Jeugdsportvisie wordt, op basis van onderzoek met het Jeugdsportinnovatiecentrum van Hogeschool Windesheim, het aanbod geoptimaliseerd.
- **Onder 18 en Senioren:** Voor deze doelgroep wordt een divers aanbod gecreëerd met ruimte voor zowel prestatieve als recreatieve wedstrijdvormen.
- **Masters:** Het reeds succesvolle Masterszwemmen (volwassenen die structureel trainen en meedoen aan wedstrijden en/of competities) zal verder worden ontwikkeld om een nog breder publiek te bereiken en langdurige sportdeelname te bevorderen.
- **Conditiezwemmers:** Meer mogelijkheden voor niet-traditionele competitievormen, om zo een bredere groep zwemmers te betrekken.

Evenementen als verbindende factor

Evenementen spelen een belangrijke rol in het inspireren en binden van zwemmers op alle niveaus. De KNZB stimuleert evenementen die breedtesporters motiveren en de zwemgemeenschap versterken.

- **Regionale en nationale evenementen:** Toegankelijke evenementen voor alle leeftijden, gericht op plezier, uitdaging, presteren en kennismaking met wedstrijdzwemmen.
- **Zichtbaarheid en promotie:** (Media)aandacht voor sport om de betrokkenheid in de zwemcommunity te vergroten. De topsportevenementen worden aangevuld met breedtesportactiviteiten en side-events zodat iedere zwemmer en sportfan actief deel kan nemen aan deze sportbeleving.
- **Samenwerking met verenigingen:** Verenigingen spelen een centrale rol in de organisatie van lokale, regionale en nationale evenementen, ondersteund door de werkorganisatie van de KNZB.